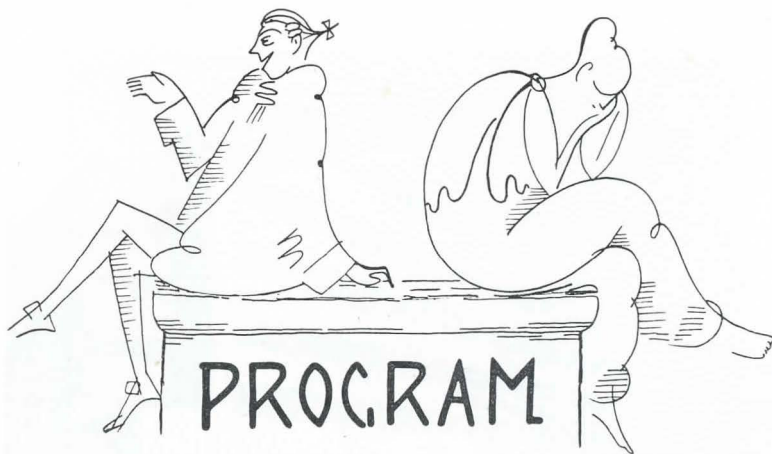

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER
DIREKTION: POUL PETERSEN

TEKSTBIDRAG:

Christian Stub-Jørgensen:
KJELD ABELLS DRØMMESPIL

*

Teaterkatten:
VI SKYLDER HAM TAK OG HÆDER
PALLE KJÆRULFF-SCHMIDT
TEATER-DAGBOGEN

Omslagstegning: Sikker Hansen Vignet: John Sparre Christensen Redaktion: H. H. Jespersen

KJELD ABELL

KJELD ABELLS DRØMMESPIL

»Dage på en sky« hører ikke til de skuespil, tilskuerne ganske umiddelbart følger tanketrådene i. Hvad der sker i stykket, har en egen ugribelig karakter, replikkerne ligesom flygter, overladende til os at gribe deres mening. De foruroliger og vil derved irritere adskillige.

Der er ingen tvivl om, at forfatteren har ønsket at fremkalde denne følelse af famlende uvished. Og derfor har han valgt at give sit stykke drømmespillet form, således at man ud fra et rent naturalistisk synspunkt kan sige: Dette stykke handler om, hvad der foregår i bevidstheden hos en mand, som springer ud fra en flyvemaskine, i de kritiske sekunder, inden faldskærmen folder sig ud. Det er det store selvopgør, som ifølge traditionen skal finde sted i det øjeblik, man dør — blot er det ikke hans tidligere liv, der passerer revy, men alle de tanker og problemer, som er påtrængende og aktuelle for ham. I virkeligheden befinder han sig ikke i et par dage på en sky i atmosfæren, han oplever det i løbet af et par sekunder i sit eget indre.

Men det, der foregår her, er ikke noget rent personligt, der kun vedrører en enkelt. Det er det, vi alle gennemlevende i de

søgende og vejløse efterkrigsår, da vi i stedet for en verden, bygget op på førkrigstidens idealer, var landet i en verden, der var helt anderledes end den, vi havde drømt den — atombombens verden. »Dage på en sky« stammer fra 1947, og da vi dengang stiftede bekendtskab med stykket og lod os forurolige af dets problemer, bedømte vi dets svaghed til at være en altfor tidsbundet aktualitet. Ak, tiden har lært os noget andet. Hvad vi dengang håbede var en overgang, er mere og mere blevet til en permanent tilstand, og skuespillet er elleve år efter mindst lige så dagsaktuelt, som det var dengang.

Dets form er typisk for Kjeld Abell. Han skriver ikke sine stykker i mennesker og replikker alene; hele teatrets ejendommelige verden, dets muligheder, dets belysninger og maskiner er handlende og optrædende. Og han bruger disse midler ikke blot til at skabe en illusion, men også til at slå den traditionelle illusion i stykker, den sidste af de klassiske enheder, scenens enhed, sprænges dristigt. Stykket foregår om nødvendigt to steder på en gang, to personer taler sammen og taler dog ikke til hinanden. Teknikken er ikke ny, den går tilbage til den romantiske ironi, men bygger vel navnlig på forrige efterkrigstids expressionistiske teater og via det på Strindberg.

Men hvad idéindholdet angår, er det et ægte barn af Kjeld Abells muse. Gang på gang tumler han med tanker, som vi har mødt tidligere i hans produktion, og han stiller problemerne på samme måde. Gudindernes formålsløse tilværelse på skyen,

hvis grå tåger giver indtryk af smuldrende marmorstøv — det er jo den døde søndagsstilhed fra det Larsen'ske hjem, den samme søgen efter en bortebleven melodi. Heras evindelige afstøvning af oldingguderne er den samme traditionsdyrkelse, som er grundpillen i det hjem, hvor Eva aftjener sin barnepligt. Og i flyverens drømmesamtaler med hustruen og den døde vens søster er problemet den samme medansvarlighed, som er grundmotivet i skuespillene fra Anna Sofie Hedvig og fremover.

Meget i »Dage på en sky« er dunkelt, og forfatteren har villet, at det skal være sådan. Gudinderne er ikke selvstændige levende og handlende Væsner, de er blevet til som tanker i en menneskelig hjerne. Sådan er en rent naturalistisk opfattelse af disse figurer.

Men alligevel har forfatteren gjort dem til noget mere: Til symboler, til bærere af stykkets budskab, som det lader sig skimte gennem drømmens mangefarvede slør af dunkel visdom, af lysende humor og af ren lyrik. Og som symboler repræsenterer de evige idealer og midt i uvisheden en livsbekræftelse trods alt. Afrodite og Demeter, kærligheden og frugtbarhedens symboler, fremtræder som evige og umistelige værdier. De er støvet til af mytologisk tradition, men der er liv i dem, så de kan grønnes gennem støvet.

Men ejendommelig er den måde, hvorpå Abell så at sige spalter Afrodite i tre skikkelser, idet han lader hendes væsen

belyse gennem Kokyta og Anadyomene, som man kan karakterisere som kærlighedens »stadig det samme« og »evig nyt«, skøgen og jomfruen. Kampen mellem de to, præget af både modsætning og dragning, bølger gennem hele skuespillet. Men Afrodite bekræfter tilsidst, at hun drages mod jorden og ved, at jorden trænger til hende. Mens Anadyomene følger flyveren til jorden som en tanke, som drømmen om et nyt menneske, rammes Kokytas billede af det gamle menneske truende af Heras forbandelse. I dette symbol, dunkelt som en svindende drøm, toner Kjeld Abells drømmespil ud.

C S. J.

PALLE KJÆRULFF-SCHMIDT
aftenens instruktør

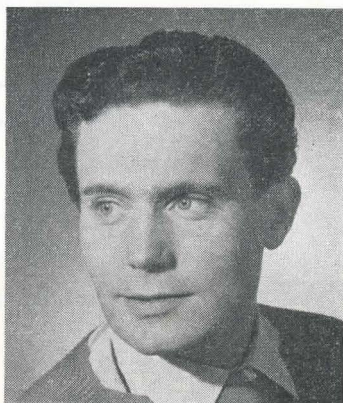
PALLE KJÆRULFF-SCHMIDT

Det er tredje gang, vi ser Palle Kjærulff-Schmidt som instruktør på Aarhus teater, og hver gang har vi set hen til premiøren på de forestillinger, han har sat op med forventningen om noget særligt. Således også denne gang. De to tidligere forestillinger, Palle Kjærulff-Schmidt satte op her på teatret, Samuel Beckett's »Vi venter på Godot« i sæsonen 1955—56 og Einar Plesner's »Eneren« i sæsonen 1956—57 står begge klart i erindringen. Men allerede inden da havde Palle Kjærulff-Schmidt skabt sig et navn, først gennem studentscenens arbejde og siden som instruktørassistent ved ASA-Film.

Det eksperimentelle har hans store interesse, og det var ganske naturligt, at han var den første herhjemme, der vovede at lave kvadratteater-forestillinger.

Med oversættelsesarbejde af flere skuespil, som filminstruktør og med iscenesættelsen af vidt forskellige skuespil som Tennessee Williams »Portræt af en Madonna«, Aristofanes' »Acharnerne«, Frank Jægers »Didrik« samt Marcel Achards »Må jeg lege med« har Palle Kjærulff-Schmidt slået sit navn fast som en af dansk teaters betydelige instruktører.

Teaterkatten

Ole Wisborg

Elin Reimer

10. forestilling i sæsonen 1957—58

DAGE PÅ EN SKY

Skuespil i 3 akter af

KJELD ABELL

Iscenesættelse: *Palle Kjørulff-Schmidt*

Dekorationer og kostumer efter skitser af *Helge Refn*

Personerne:

Aphrodite	<i>Elin Reimer</i>
Anadyomene, hendes datter	<i>Tove Wisborg</i>
Kokyta, et gammelt tyende	<i>Marie Brink</i>
Han	<i>Ole Wisborg</i>
Hans kone	<i>Asta Riis Poulsen</i>
Søsteren	<i>Inge Kolding</i>
Hera	<i>Ebba With</i>
Demeter	<i>Ruth Brejnholm</i>
Eos	<i>Jytte Seedorff</i>
En dame	<i>Annelise Meineche</i>

Luftens døtre, gudinder, selskabsklædte damer og herrer

Handlingen foregår nuomstunder i skylandskabet omkring Aphrodites bolig

Dekorationerne udført af *Ivan Mogensen* - Kostumerne udført af *Maria Deleuran*

Sceneteknik: *Carlo Olsen* - Belysning: *Holger Nielsen*

Eneste ophold efter 1. akt - Spilletid: c. 2¼ time

Ebba With

Marie Brink

VI SKYLDER HAM TAK OG HÆDER

Den hæder, der den 8. marts i år blev Kjeld Abell til del, da han modtog Danske dramatikers hæderspris af professor Sven Clausen, var ikke den første, der overgik ham. Tidligere har Kjeld Abell modtaget Johannes Ewald-legatet, Pontoppidan-legatet og Henri Nathansens forfatterlegat.

Hans opsigtsvækkende debut som dramatiker var en af 30'ernes begivenheder i dansk teater. Debutarbejdet var »Melodien, der blev væk« på Riddersalen, hvor forestillingen gik i et helt år. Sæsonen før havde Kjeld Abell fået en ballet-tekst op på Det kgl. teater, »Enken i spejlet«, som siden har befæstet sig i repertoire. Hans sidst opførte arbejde er H. C. Andersen-mindespillet i 1955 på Det kgl. teater, »Hans livs eventyr«.

Det kgl. teater har desuden opført hans »Blå pekingeser«, lystspillet »Miss Plinckbys kabale«, »Dage på en sky« og »Dronning går igen«, som kom op i 1943. Endvidere »Anna Sophie Hedvig«, og i fjor gentoptoges »Eva aftjener sin barnepligt«. Endvidere må nævnes festspillet ved teatrets 200-års jubilæum.

På Det ny teater er spillet af Kjeld Abell »Judith« og »Silkeborg«, på det gamle Apollo »Askepot« og »Guderne teer sig«, og i Riddersalen »Dyveke«, og endelig på Frederiksberg teater »Vetsera blomstrer ikke for enhver«.

På Aarhus teater har Kjeld Abell tidligere været spillet ialt

106 gange. Det er følgende dramatiske arbejder: »Eva aftjener sin barnepligt« i sæsonen 1936—37, »Melodien, der blev væk«, som opførtes i april 1936, og i sæsonen 1939—40 Kjeld Abell's bearbejdelse af Dickens »Oliver Twist«. Med stor succes spillede i september 1946 Kjeld Abell's »Silkeborg«.

Som ung cand. polit. virkede Kjeld Abell ved franske og engelske scener som teatermaler, bl. a. hos Louis Jouvet i årene 1927—32, indenfor hvilke år også falder en enkelt sæson på Det kongelige teater.

I disse ungdomsår i Paris og London erhvervede Kjeld Abell sig den viden og indsigt i teatret, som i samklang med hans frodige og rige talent har gjort ham til en behersker af scenens teknik. Som professor Sven Clausen udtrykte det ved overrækkelsen af dramatiker-prisen i år, er hans stykker som børnenes eventyrbøger, der taler til fantasiens umiddelbare natur med fortryllende ord og farver.

Ligesom Aristoteles, den første dramaturg, og hos os Heiberg og i romantikens Tyskland Wagner blander kunstarterne sammen i scenens liv, har Kjeld Abell formået at anslå og sammenstemme disse ting på en ny måde til en symfoni, vi alle skylder ham tak og hæder for. —

Teaterkatten

Asta Riis Poulsen

Ruth Brejnholm

Jytte Seedorff

Tove Wisborg

Inge Kolding

TEATER-DAGBOGEN

ODENSE TEATER har haft stor succes på John Osbornes »Ung Vrede« med Søren Elung Jensen, Rita Angela, Jens Østerholm og Birthe Backhausen i bærende roller. 2. påskedag har den fynske landsdelsscene premiere på Tjekov's »Kirsebærhaven« med Else Højgaard som gæst. Helge Rungwald iscenesætter.

På Odense teater slutter man sæsonen med operetten »Grevinde Maritza«.

AALBORG TEATER har spillet Bert Brecht og Kurt Weill's »Laser og Pjalter« og teatret har kunnet notere en langvarig succes på denne forestilling.

2. påskedags-premièren bliver i Aalborg Molieres »Den indbildt Syge«, som er iscenesat af Walt Rosenberg.

Eik Koch har titelrollen, og som Toinette og Beline spiller Inger Bagger og Elna Brodthagen. Bente Westergaard er Angeli-que.

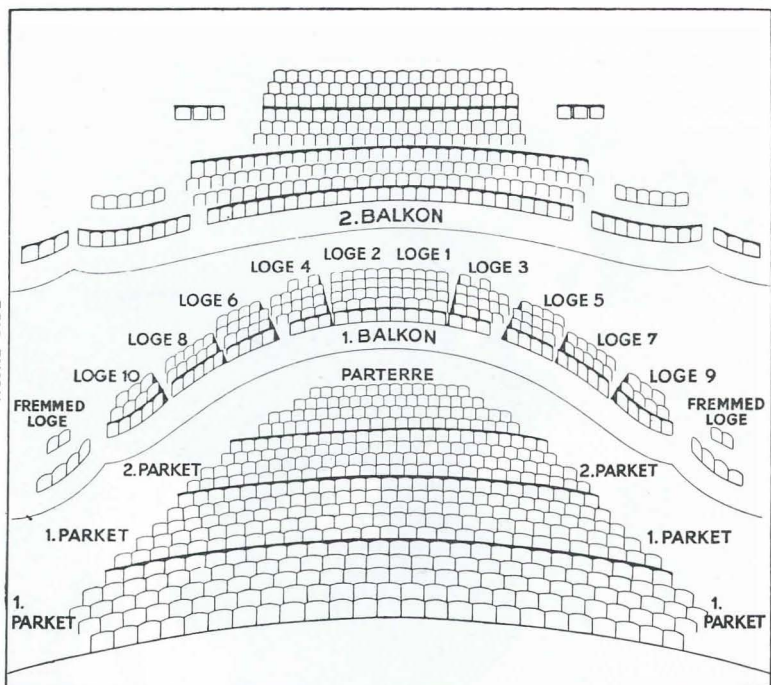
Efter Edmund Morris' »Bliktallerkenen« med bl. a. Palle Reenberg, Palle Bjerrum, Eik Koch og Carola Sevel og Kirsten Verner, slutter man af på den nordjydske landsdelsscene med operetten »Tre små piger«.

AARHUS TEATER's næste forestilling bliver André Roussins »Luften er svanger«, som bliver iscenesat af Edouard Mielche. Inden da rykker Den jydske opera ind med sin forårssæson, og det bliver denne gang »Jægerbruden« med Frans Andersson.

Scenebillede fra »Det hellige Eksperiment«

HØJRE SIDE

VENSTRE SIDE

	Ord. pris		Ord. pris
1. parket, 1.—5. rk.	10,00	1. balkon, klapsæder	6,00
1. parket, 6.—10. rk.	9,00	Fremmedloge, 1. rk.	12,00
2. parket	8,00	Fremmedloge, 2. rk.	10,00
Parterre	7,00	2. balkon, 1. rk.	8,00
1. balkon, 1. rk.	10,00	2. balkon, 2.—4. rk.	5,00
— øvr. rk. loge 1—4	9,00	2. balkon, 5.—7. rk.	4,00
— øvr. rk. loge 5—10	8,00	2 balkon, 8.—10. rk.	2,00

Billetter kan købes og forudbestilles uden forhøjelse 6 dage frem fra kl. 11—17 i Scalas forhal. Derudover salg til forestillingsdagen fra kl. 17 i billetkontoret i teatrets forhal. — **Telefon 2 26 22.**

Billet-priserne kan forandres ved gæstespil, tourneur og særforestillinger. — Ved tlf.-bestilling betales et noteringsgebyr af 15 øre pr. billet. — Alle ovennævnte priser er incl. garderobe.